

Türkiye’de ve Dünya’da Savunma Sanayi Sektörü

ERNST & YOUNG

Uluslararası arenada, ülkelerin ekonomik ve siyasal alandaki gücünü belirleyen unsurlarından birisi olan savunma sanayiinde, dünyada yaşanan teknolojik gelişmelere paralel olarak değişime, yeniliğe ve modernizasyona sürekli olarak ihtiyaç duyulmaktadır. Ülke savunması gibi stratejik bir konuyla doğrudan ilgisi ve yukarıda belirtilen uluslararası arenadaki belirleyici rolü, savunma sanayi sektörünün diğer piyasalardan farklılaşmasına neden olmuştur. Söz konusu yenilik ve modernizasyon, sadece serbest piyasa ekonomisinin kendi dinamiklerinden kaynaklanmamakta, aynı zamanda sektörün taşıdığı stratejik öneme binaen ülke hükümetlerinin sektöre doğrudan veya dolaylı olarak müdahalesi veya yön vermesi sonucunda da gerçekleşmektedir.

Ülkemizin jeopolitik konumu gereği önem arzeden ve ekonominin gelişimine önemli ölçüde katkı sağlayan Türk Savunma Sanayisi de, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarını karşılamaya ve rekabetin had safhaya ulaştığı uluslararası pazarda ağırlığını hissettirmeye başlamıştır.

Türkiye'deki özel sektörün azami düzeyde iştirak edeceği, teknolojik yeniliklere uyumlu ve bu yeniliklerin kaynağı olabilecek ulusal bir savunma sanayini geliştirilmesi, devlet tarafından benimsenmiş bir prensiptir. Bu prensibin sağlanmasında en etkin faktörlerden birisi de hiç şüphesiz vergilendirme politikalarıdır.

Bu kapsamda, savunma sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmalara da bir takım vergisel teşvikler sağlanması kaçınılmaz olmaktadır. Özellikle gelir ve harcamalar üzerinden alınan vergiler itibarıyla sağlanacak teşvik unsurlarının iyileştirilmesi, sektörde faaliyet gösteren yerli firmaların uluslararası ihalelere katılan yabancı girişimciler karşısında rekabet imkânlarını daha da arttıracaktır.

Ernst & Young Türkiye olarak bu çalışmadaki amacımız, ülke ekonomisi açısından stratejik öneme sahip olan Savunma Sanayi Sektöründe, mali konularda yaşanan gelişmeleri, devlet tarafından sağlanan destekleri/teşvikleri ve ilgili mevzuatı okuyucu kitleleriyle paylaşmaktır.

Çalışmamızın bu sayısında genel olarak, dünya savunma sanayisine ilişkin mali verilere değinilmiş, ardından Türk Savunma Sanayisi hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. Sektörde aktif olarak yer alan firmalara ilişkin bilgilerin de yer aldığı çalışmamızın ilerleyen sayılarında, devlet tarafından sağlanan teşviklere ilişkin mevzuat ile sektörü ilgilendiren vergisel düzenlemeler ve tereddüt yaratan hususlara da ayrıca değinilecektir.

Sektöre ilişkin uygulamalar itibarıyla tereddüt edilen hususlar hakkında danışmanlık ihtiyacınızın bulunması halinde, sektör uzmanlarımız sizlere yardımcı olmaktan memnuniyet duyacaklardır.

Ersnt & Young Türkiye

DÜNYA SAVUNMA SANAYİ SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

Dünya ekonomisine genel bir perspektifle bakıldığında, savunma sanayisinin dünya ekonomik konjonktüründeki yeri, büyüklüğü ve önemi dikkat çekicidir. Soğuk savaş sonrasında dünya siyasetinde yaşanan gelişmeler, kurulan ortaklıklar ve uluslararası siyasette yaşanan çekişmeler ile başta ABD olmak üzere dünya genelinde yaşanan terör olayları nedeniyle savunma sanayisinin gelişimi hız kazanmıştır.

Bu kapsamda, özellikle 1999-2008 yılları arasındaki süreçte Dünya ülkelerinin yapmış olduğu savunma harcamalarında %45 oranında bir artış gözlemlenmektedir. 2007 yılında dünyada yapılan toplam askeri harcamalar %4 oranında artarak, 2008 yılında yaklaşık 1,464 milyar dolara ulaşmıştır. Kişi başına düşen savunma harcaması 217 dolar olup, ortalama GSMH'ye oran yaklaşık %2,4 olarak görülmektedir.

2008 yılı askeri harcamaları ile 1999 – 2008 harcamalarının artış oranları 5 ana coğrafi bölge bazında aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÖLGELER	Milyar Dolar	1999-2008 Artış %
AFRİKA	25,8	40
AMERİKA	680	64
ASYA VE OKYANUSYA	248	52
AVRUPA	413	14
ORTA DOĞU	97,6	56
TOPLAM	1.464	45

Dünya genelinde tüm bölgelerde savunma harcamalarında artış gözlenirken, Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde bu artış düşük seviyelerdedir. Bunun nedeninin ise bahsedilen ülkelerin ekonomik büyüme ve tehdit alanındaki kaygısızlığından olduğu düşünülmektedir. Ancak genel olarak, NATO'ya yeni katılan ülkelerin bu tarz harcamalarında artış görülmektedir.

1999 yılından 2008'e kadar olan süreçte en çok Doğu Avrupa ülkelerinin harcamalarında artış olmuştur. Bu artışın %83'ü ise ekonomik büyüme ve bölgesel güç özelliğinin korunması çabası sonucunda Rusya'da gerçekleşmiştir.

Ülkemizin coğrafi konumu düşünüldüğünde; Avrupa, Asya ve Orta Doğu'da yaşanan sektörel gelişime ilişkin veriler aşağıda kısaca özetlenmiştir.

AVRUPA:

Avrupa ülkelerinin 2008 yılı savunma harcamaları toplamı 413 milyar dolardır. 2007 yılına oranla 2008 yılında %1,4'lük bir artış olduğu gözlenmektedir. Buna göre, %1,4'lük bu artışın %0,6'sı Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde olurken, Doğu Avrupa ülkelerinde artış oranı %11 düzeylerinde gerçekleşmiştir.

Batı ve Orta Avrupa:

Batı ve Orta Avrupa'daki ülkelerin savunma harcamaları düşük, fakat düzgün bir ivme ile devam etmektedir. Bunun nedeni ise belirgin bir tehdit bulunmaması, ekonomik büyüme oranlarının düşük olması ve ülkelerin bütçe açıklarını minimize etmeleri olarak düşünülmektedir. 2008 yılında, krizin olabileceğini gösteren herhangi bir öngörü bulunmadığı için 2008 yılında bu bölgedeki

Ülkelerin çoğunda bütçe açıkları meydana gelmiştir. Bu nedenle, ekonomik alanda revize çalışmaları kapsamında savunma harcamaları düşüşe geçmiştir.

Doğu Avrupa:

Bu bölgede 2008 yılında %11'lik bir artış gözlemlenmektedir. Bunun başlıca aktörleri ise Ermenistan, Azerbaycan ve Rusya'nın savunma harcamalarındaki artıştır. Rusya, harcamalarını 2008 yılında %13 oranında arttırmıştır. 2008'de bütçesinin 4 kere revize edilmesine rağmen savunma harcamalarında kısıntıya gidilmemiştir. Rusya'nın eski günlerindeki gücüne kavuşma çabaları göz önüne alındığında, önümüzdeki senelerde de savunma harcamalarının artacağı düşünülmektedir.

ASYA VE OKYANUSYA:

Savunma harcamaları sürekli olarak artış eğiliminde olan bu bölgedeki ülkelerin savunma harcamalarında, 2007 yılına nazaran 2008 yılında %5'lik bir artış görülmektedir. 1999 yılından 2008 yılına kadar %52'lik bir artış olmuştur. in, Hindistan, Güney Kore ve Taiwan artışta en fazla payı olan ülkelerdir.

ORTA DOğU:

Bu bölgedeki ülkelerin 2008 yılındaki savunma harcamalarında %1,1 oranında düşüş görülmektedir. Toplam savunma harcaması 97,6 milyar dolardır. İsrail, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ileriki yıllar için vermiş oldukları siparişler göz önüne alındığında bu düşüşün geçici olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak; ekonomik krize rağmen Dünya'daki ülkelerin çoğu savunma harcamalarına hız kesmeden devam etmiştir.

Aşağıdaki tabloda savunma sanayi sektöründe yapılan harcamaların ülke bazında sıralaması yer almaktadır.

SAVUNMA HARCAMALARINDA EN YÜKSEK

15 ÜLKE

Sıra	lke	Harcama (milyar \$)	Dünya %	Kişi Başı Harcama (\$)	GSMH (%)	1999-2008 Değişiklik %
1	ABD	607	41,5	1.967	4	66,5
2	İN	84,9	5,8	63	2	194
3	FRANSA	65,7	4,5	1061	2,3	3,5
4	İNGİLTERE	65,3	4,5	1070	2,4	20,7
5	RUSYA	58,6	4	413	3,5	173
6	ALMANYA	46,8	3,2	568	1,3	-11
7	JAPONYA	46,3	3,2	361	0,9	-1,7
8	İTALYA	40,6	2,8	689	1,8	0,4
9	SUUDİ A.	38,2	2,6	1.511	9,3	81,5
10	HİNDİSTAN	30	2,1	25	2,5	44,1
11	G.KORE	24,2	1,7	501	2,7	51,5
12	BREZİLYA	23,3	1,6	120	1,5	29,9
13	KANADA	19,3	1,3	581	1,2	37,4
14	İSPANYA	19,2	1,3	430	1,2	37,4
15	AVUSTRALYA	18,4	1,3	876	1,9	38,6
Alt Toplam		1.188	81			
Dünya		1.464	100	217	2,4	44,7

TÜRKİYE SAVUNMA SANAYİ SEKTÖRÜNE GENEL BAKIş

Küresel kriz sebebiyle dünya ülkeleri 2008 yılının ikinci yarısından itibaren finansal açıdan zorluklar yaşamıştır. Finansal kriz ile hemen hemen tüm sektörlerde, ülke ekonomileri çöküntüye girmiş, ekonomik büyümeler bir hayli dşmş; üretim, ihracat ve işsizlik konularında sorunlar yaşanmıştır. 2009 yılının ikinci yarısından itibaren alınan başi önlemlerle krizin etkileri yavaş yavaş azalmaya başlamıştır. Diğer lkeler gibi Türkiye de küresel krizden payını almıştır. Savunma Sanayi haricindeki neredeyse

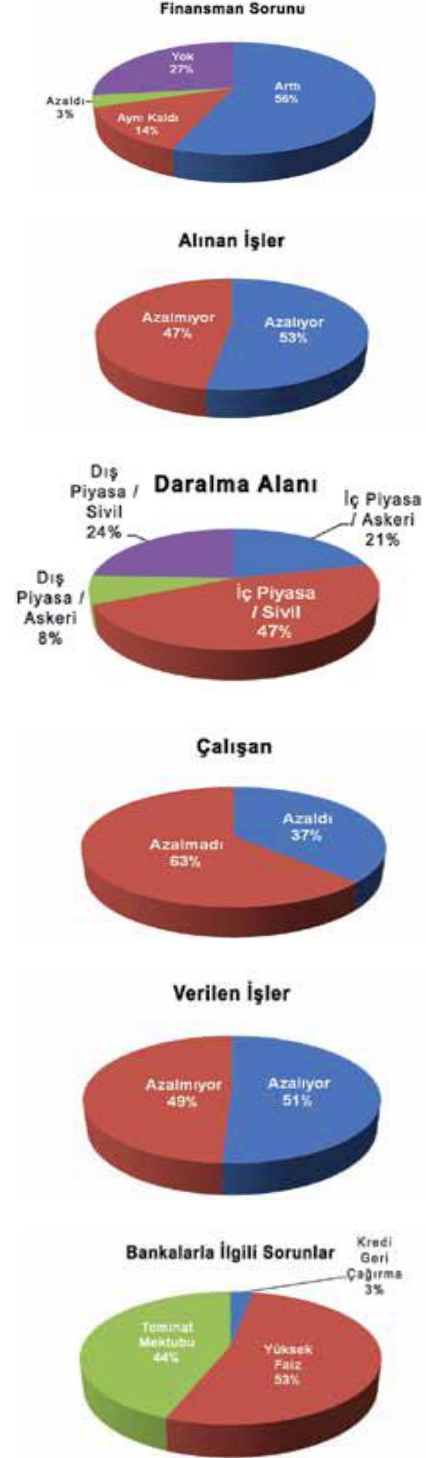
tüm sektörler krizden etkilenmiştir. Küresel krizin etkilerinin ciddi boyutlara ulaştığı 2008 yılının verileri incelendiğinde, savunma sanayi sektörünün ülke savunması açısından stratejik bir öneme sahip olması; başka bir anlatımla sektörün diğer sektörlere kıyasla farklı dinamiklere sahip olması sebebiyle krizden pek etkilenmediği görülmüştür.

Ancak her ne kadar, savunma sanayi sektöründe nakit sıkıntısı bulunmayan büyük boyutlu firmalar krizden pek fazla etkilenmemiş olsalar da, söz konusu firmaların alt yüklenicisi durumundaki küçük ve orta büyüklükteki firmalar bankalardan kredi tedariki konusunda önemli ölçüde sıkıntı yaşamışlardır. Özellikle finansman maliyetlerinin ve banka komisyonlarının arttığı, nispeten küçük firmaların teminat mektubu almakta zorlandıkları, bunun doğal sonucu olarak büyük firmaların aldıkları siparişlerde gecikmeler yaşandığı söylenebilir. Savunma Sanayi İmalatçılar Derneği (SASAD)'nin özellikle ekonomik krizin etkileri konusunda düzenlediği ankette aldığı cevaplarda, üyelerinin; % 56'sının finansman zorluğunun arttığını, % 47'sinin iç pazardaki daralmanın kendilerini etkilediğini ve % 37'sinin ise çalışanlarının azaldığını belirtmiştir. Anılan anketin sonuçları aşağıda grafiklerle de açıklanmıştır.

Yaşanan tüm bu olumsuzluklara rağmen resmin bütününe baktığımızda, sektörün 2008 yılındaki performansının oldukça başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Zira sektörde faaliyet gösteren tedarikçi firmaların büyük bir bölümü hem sivil, hem de savunma sanayi alanında faaliyet göstermektedir. Bu özellikleri sayesinde bu firmalar faaliyetlerini krizden daha az etkilenen

savunma sanayi alanına yoğunlaştırmış ve krizin etkilerini minimum düzeyde hissetmişlerdir.

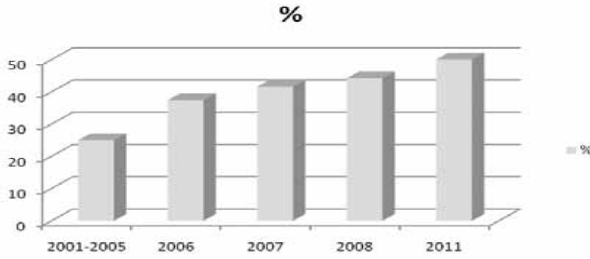
KRİZİN SEKTÖRE ETKİLERİ

Böylesi bir ortamda Türkiye'nin savunma sanayinin 2008 yılına ilişkin verileri de oldukça başarılı bir grafik çizmiştir. Savunma alanında, 2007 yılına nazaran ciro %15, ihracat ise %37 artmıştır. SASAD, 1997'den beri sürdürdüğü anket çalışmasını tamamlayıp 2008 yılı verilerini yayınlanmıştır. Sektörün Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ve yabancı ülkelere yaptığı satışlar toplamı 2,317 milyar dolar, ihracat ise 576 milyon dolardır.

Ayrıca, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin savunma sanayi ürünlerini yurt içinden karşılama oranlarında da artış gözlenmiştir. MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın yayınladığı 2008 yılı faaliyet raporuna göre 2006 yılında %36,7 ve 2007 yılında %41,6 olan bu oran; 2008'de %44,2 olarak gerçekleşmiş ve hedef olan %50 rakamına biraz daha yaklaşılmıştır.

İHTİYAÇLARIN YURT İÇİNDEN KARŞILANMA ORANI

Türkiye, savunma sanayi ürünleri üretimindeki 2,317 milyar \$'lık büyüklüğü ile Dünya'daki toplam ürün üretiminde (347 milyar \$) %0,8'lik bir paya sahiptir. Türkiye'nin savunma sanayi ürünleri üretimi 2005 senesinden bu yana her sene düzenli bir artış eğilimindedir. Hedef 2011 yılı için 3 milyar dolardır.

1997-2008 yılları arasındaki Türk savunma sanayi ciroları dolar bazında tablodaki gibidir.

1997-2008 TÜRK SAVUNMA SANAYİ CİROLARI (ABD Doları)

YILLAR	CİRO
1997	1.205.000.000
1998	968.401.000
1999	1.074.614.189
2000	851.852.000
2001	848.897.075
2002	1.062.375.000
2003	1.301.000.329
2004	1.337.120.000
2005	1.591.162.692
2006	1.720.405.000
2007	2.010.604.165
2008	2.316.821.798

KOMŞU ÜLKELERİN SAVUNMA HARCAMALARININ GSMH'ye ORANLARI

	2004	2005	2006	2007
ERMENİSTAN	2,7	2,9	2,9	3
BULGARISTAN	2,6	2,6	2,4	2,6
YUNANISTAN	3,2	3,4	3,4	3,3
RUSYA	3,8	3,7	3,6	3,5
İRAN	3,3	3,8	3,8	2,9
İRAK	1,9	2,6	2,7	2,5
SURİYE	5,6	5,1	4,4	4,4
TÜRKİYE	2,8	2,5	2,5	2,1

Türkiye’de savunma harcamaları krize rağmen, her yıl artış göstermiş olmasına karşılık, savunma harcamalarının GSMH’ye göre oranı düşmeye devam etmiştir. Dünya’da savunma harcamalarının GSMH’ye oranı ortalama %2,4 iken, Türkiye’de bu oran %1,3’e kadar gerilemiştir. Komşu ülkeler arasında da en düşük oran yine Türkiye’ye aittir.

TÜRK SAVUNMA SANAYİ SEKTÖRÜNDE AR-GE

Ar-Ge yatırımlarına baktığımızda, son 5 yıl içerisinde savunma sanayi sektörüne yönelik Ar-Ge desteklerinin ve bunun paralelinde Ar-Ge harcamalarının artmış olduğunu görmekteyiz. Bu durum Türk Savunma Sanayisinde Ar-Ge’ye verilen önemin en büyük göstergesidir.

Sektörde yapılan Ar-Ge harcamaları; sektördeki kuruluşların kendi öz sermayesinden yaptığı harcamalar, TÜBİTAK, SSM, TEYDEB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı vb. kuruluşlardan aldıkları projeler kapsamında yaptıkları harcamalar olmak üzere ikiye ayrılabilir.

Grafikte de görüldüğü üzere, öz kaynaklardan karşılanarak yapılan Ar-Ge yatırımları daha büyük bir paya sahip olmakla birlikte, kurum dışından alınan projeler kapsamında yapılan harcama dilimi de oldukça büyüktür.

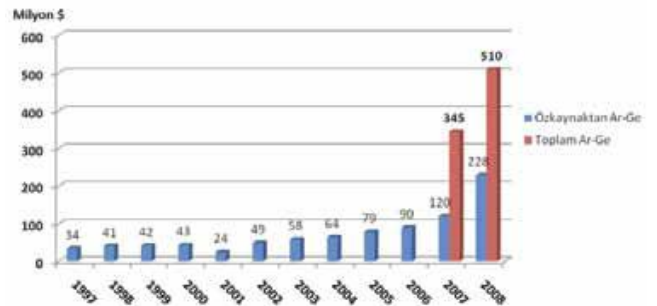
Kriz döneminde firmaların kendi öz kaynaklarından AR-GE ve teknolojiye ayırdıkları payda artış olmuş ve 2007 yılının başından 2008 yılının sonuna kadar yaklaşık 130 milyon dolar artarak 228 milyon dolara ulaşmıştır.

AR-GE HARCAMALARI (\$)

1997	34.000.000
1998	40.794.000
1999	41.632.518
2000	43.081.000
2001	24.411.819
2002	48.912.000
2003	58.428.250
2004	63.860.000
2005	78.511.203
2006	90.089.000
2007	120.193.753
2008	228.232.727

Sektördeki kuruluşların kendi kaynaklarından AR-GE’ye ayırdıkları payın yanında çeşitli kurumlardan aldıkları AR-GE projeleri birlikte değerlendirildiğinde, 2008 yılında savunma sanayi sektöründe 500 milyon doları aşan bir yatırım görülmektedir.

SAVUNMA SEKTÖRÜ AR-GE HARCAMALARI

Türkiye'nin çeşitli illerinde faaliyet gösteren ve SASAD üyesi olan firmaların, faaliyet alanlarına göre gruplandırılmış listesi aşağıda yer almaktadır.

KARA ARAÇLARI		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
FNSS	Tekerlekli ve Paletli Zırhlı Araçlar, Seyyar Yüzücü Köprüler	ANKARA
BMC	Mayına Karşı Korumalı Zırhlı Araçlar, Taktik Tekerlekli Araçlar	İZMİR
KOLUMAN	Askeri ve Kamu Servis Araçları	ANKARA
MERCEDES-BENZ TÜRK	Taktik Tekerlekli araçlar	İSTANBUL
NUROL MAKİNA	Zırhlı Araç, Taret	ANKARA
OTOKAR	Taktik Tekerlekli Araçlar, Hafif Zırhlı Araçlar, Ana Muhasebe Tankı	İSTANBUL
KOLUMAN KÖGEL	Taktik Tekerlekli Araçlar, Tank Taşıyıcıları	ANKARA
HEMA ENDÜSTRİ	Tank Taşıyıcıları	ÇORLU

DENİZ ARAÇLARI		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
ADİK	Savaş Gemileri İmalatı, Tasarım	İSTANBUL
DEARSAN	Gemi ve Tekne Tasarımı, Yapımı, Onarımı	İSTANBUL
DESAN	Kompozit Deniz Araçları	İSTANBUL
DÜZGİT GEMİ İNŞA	Alüminyum-Çelik Bot, Gemi İnşa	İSTANBUL
İSTANBUL DENİZCİLİK	Gemi İnşa, Tamir, Bakım ve İşletme	İSTANBUL
RMK MARINE	Gemi İnşaa	İSTANBUL
YONCA-ONUK	Yüksek Süratli Botlar, Kargo Gemileri, Kompozit Malzeme, Destek Gemileri	İSTANBUL

HAVACILIK VE UZAY		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
TUSAŞ	Sabit ve Döner Kanatlı Hava Platformları İnsansız Hava Araçları, Uydu Tasarım, Modernizasyon, Sistem Entegrasyonu, Üretim, Entegre Lojistik Destek	ANKARA
ALP HAVACILIK	Helikopter Parçaları	ESKİŞEHİR
DELTA EKO HAVACILIK	Yazılım Geliştirme, AR-GE Projeleri	ANKARA
GLOBAL TEKNİK	İnsansız Hava, Kara, Deniz Araçları	ANKARA
INTA SPACETÜRK	Avrasya'nın Uzaydan Görüntülenmesi	ANKARA
TEI	Uçak ve Helikopter Motorları	ESKİŞEHİR

ELEKTRONİK		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
ASELSAN	Elektronik Harp, Termal Kamera, Dürbün, Telsiz, Gece Görüş Sistemleri, Radar, Yazılım	ANKARA
AYESAŞ	Komuta-Kontrol Sistemleri (Yazılım, Donanım, Entegrasyon), Aviyonik Yazılım ve Donanım, Elektronik Kartları	ANKARA
ATEL TELEKOMÜNİKASYON	Telekomünikasyon	ANKARA
MİKES	Elektronik Harp, Termal Kamera, Dürbün, Telsiz, Gece Görüş Sistemleri, Radar, Yazılım	ANKARA
ALCATEL LUCENT TELETAS	Telekomünikasyon	İSTANBUL
ANELTECH	Elektronik Kart İmalatı	İSTANBUL
DELTA ELEKTRONİK	Elektronik Sistemler	ANKARA
DİJİTEST	Elektronik Kart Onarımı, Kalibrasyon	ANKARA
EAS ELEKTRONİK	Elektronik Sistemler	ANKARA
ESDAŞ	Servis Destek Sistemleri	ANKARA
ETA ELEKTRONİK	Otomatik Test Sistemleri ve Yazılım	ANKARA
GATE ELEKTRONİK	Elektronik Sistem Bakım Yenileme, Otomatik Test Sistemleri, Test ve Arıza Tespit Sistemleri	ANKARA
GENETLAB	Kablosuz Sensör Ağı Tespit Sistemleri	İSTANBUL
HAVELSAN TEKNOLOJİ RADAR	Uzun Menzil 3-D Radarı, Radarlar	ANKARA
IDC	Jamer, Biosensörler	ANKARA
IDEAL TEKNOLOJİ	AİS Ürün ve Platformları, Araç Takip	İSTANBUL
KAREL	Haberleşme Üretim ve Sistemleri	ANKARA
NETAŞ	Haberleşme ve Güç Sistemleri, Dost Düşman Tanıma (IFF) Sistemleri	ANKARA
SAVRONİK	Yazılım, Elektronik Sistemler, Bakım ve Onarımı, Haberleşme Emniyeti	ANKARA
SELEX KONÜNİKASYON	Telsiz Sistemleri, HF/SSB Telsiz Sistemleri, Sırt Telsizleri	ANKARA
SIEMENS	Elektrik Ekipmanları, Sahra Telefonları	İSTANBUL
VESTEL SAVUNMA	Elektronik	ANKARA
YALTES	Sistem Tasarımı ve Yazılım Geliştirme	İSTANBUL

SİLAH, MÜHİMMAT, ROKET ve FÜZE		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
ROKETSAN	Roket ve Hava Araçları İmalatı	ANKARA
GİRSAN	Makine ve Hafif Silah	GİRESUN
MKEK	Silah, Mühimmat, Roket ve Patlayıcı Maddeler	ANKARA
SAFİR SİLAH	Tabanca İmalatı	İSTANBUL
SAMSUN YURT SAVUNMA	Tabanca İmalatı	SAMSUN
SARSILMAZ	Tabanca ve Av Tüfekleri	ANKARA
TAPASAN	Mühimmat Tapa Üretimi	ANKARA
TİSAŞ	Tabanca Üretimi	ANKARA
TÜBİTAK SAGE	Savunma Sanayi AR-GE	ANKARA
ÜÇYILDIZ	Tabanca Üretimi	İSTANBUL

ELEKTRİK		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
AKSA MAKİNA	Jeneratörler ve Güç Sistemleri	ANKARA
GENPOWER	Jeneratör İmalatı	ANKARA
İŞBİR ELEKTRİK	Jeneratörler ve Güç Sistemleri	ANKARA
AGS ENERJİ	Otomasyon Sistemleri, Elektrik Güç Sistemleri, Tasarım	ANKARA
EKON KONTROL	Sinyalizasyon, Otoklav	ANKARA

BİLİŞİM		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
ALTAY HOLDİNG	Yazılım	ANKARA
BİLGİSİS	Coğrafi Bilgi Sistem Yazılımı	ANKARA
BİTES	Yazılım	ANKARA
BTT	Sayısallaştırıcı Kart Yazılımı ve Elektronik	ANKARA
ETC	Yazılım, Simülatör Yazılımları	ANKARA
GANTEK	Yazılım	İSTANBUL
HAVELSAN	Komuta Kontrol Sistemleri, C4ISR, Eğitim-Test-Değerlendirme Sistemleri, Simülatör ve Simülasyon Sistemleri, Yönetim Bilgi Sistemleri, İş Süreçleri Bilgi Sistemleri, Karar Destek Sistemleri, Ağ Sistemleri, Veri Dağıtım Sistemleri, Yazılım Geliştirme	ANKARA
KATRON	Yazılım ve Simülasyon	ANKARA
KOÇ BİLGİ VE SAVUNMA	Elektronik, Yazılım	ANKARA
METEKSAN SAVUNMA	Simülasyon ve Modelleme Algılama ve Komuta Kontrol Sistemleri, Uydu ve Uzay Teknolojileri, Deniz Sistemleri	ANKARA
MILSOFT	Yazılım	ANKARA
OYAK TEKNOLOJİ	Bilişim ve Kart Hizmetleri	ANKARA
SDT	Uzay Teknolojileri	ANKARA
SİMSOFT BİLGİSAYAR	Yazılım	ANKARA

AR-GE ve MÜHENDİSLİK		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
C2TEC	Yazılım, Ar-Ge, Danışmanlık, Destek Hizmetleri	KOCAELİ
FİGES	Tasarım ve İleri Mühendislik ve Analizleri	BURSA
SERVUS SAVUNMA	Güvenlik Sistemleri, Mayın İmha, Balistik Koruma	ANKARA
STM	Yazılım ve Proje Etüt Hizmetleri	ANKARA
TEMSA AR-GE	Araştırma, Teknoloji, Tasarım	KOCAELİ
TÜBİTAK MAM	AR-GE ve Sıfır Kfilesi Üretimi, Yazılım	KOCAELİ
TÜBİTAK UEKAE	Bilgi Güvenliği ve İleri Elektronik Teknolojiler	KOCAELİ
GÖKTÜRK MÜHENDİSLİK	Mekanik ve Elektronik Sistemler	ANKARA

TEKSTİL ve GİYİM		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
AVS SARACİYE	Askeri Giyim	ANKARA
DEMA DERİ	Askeri Ayakkabı, Bot Üretimi	İSTANBU
ÖZTEK TEKSTİL	Mühendislik Kumaşları, Tekstil Teknoloji Sistemleri	TEKİRDAĞ
YAKUPOĞLU	Askeri Giyim, Bot ve Teçhizat	ANKARA

MALZEME, KALIP ve PARÇA		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
AÇA OTOMOTİV	Askeri ve Ticari Şanzıman, Dişli, Miller Üretimi	ANKARA
ARAL HAVACILIK	Endüstriyel Yüzey İşlem	ANKARA
ASİL ÇELİK	Namlu ve Mermi Çelikleri	BURSA
ALFATEC	Talaşlı İmalat	ESKİŞEHİR
ATARD	Kompozit Parça Üretimi, Motor Tasarım	ESKİŞEHİR
AVCI SAVUNMA SANAYİİ	Talaşlı ve Talaşsız İmalat	ANKARA
BARIŞ ELEKTRİK	Roket Lançerleri, Kompozit Malzemeler	ANKARA
COŞKUNÖZ	Makine ve Kalıp İmalatı	BURSA
HİPAK	Uçak, Roket ve Zırhlı Araç Parçaları	İSTANBUL
HİSAR ÇELİK	Zırh Çeliği Dökümü, Paletler ve Yürüyüş Takımları	İSTANBUL
MEGE TEKNİK	Kablo Takımları, Elektromekanik	ANKARA
MES MAKİNA	Roket Parçaları, Roket Lançerleri	KOCAELİ
MTU TÜRK	Tank ve Zırhlı Araç Motorları	İSTANBUL
NUROL TEKNOLOJİ	Nano Teknoloji ve Gelişmiş Malzemeler	ANKARA
OERLIKON	Kaynak Elektrotları, Telleri, Makinaları	İSTANBUL
ORSAN	Yedek Parça İmalatı	İSTANBUL
PAVO TASARIM	Elektronik Tasarım ve Üretim	KOCAELİ
Pİ MAKİNA	İş Makineleri	ANKARA
SAVAR KOMPOZİT	Balistik Koruyucu Ürünler	KAYSERİ
SERPA HASSAS DÖKÜM	Vakumlu Hassas Döküm	İSTANBUL
TEKNO KAUÇUK	Kauçuk Tasarım ve Üretimi, Deniz Platform Ekipmanları	KOCAELİ
TİBET MAKİNA	Döner Tabla, Dizli Rulman ve Ekipman	İZMİR
TİMSAN	Havaalanlarında Kullanılan Çeşitli Araçlar	İSTANBUL
TTAF ELEKTRONİK	Kablo Donanımları	İSTANBUL
YÜKSEL SAVUNMA	İnsansız Makineli Tüfek Kontrol Sistemi	ANKARA
YOL-BAK	Taktik Tekerlekli Araçların Aksesuarları	ANKARA

DİĞER ÜRETİCİLER		
Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu İl
GÜVENLİ YAŞAM	Koruma ve Emniyet Cihazları	ANKARA
ÖZTİRYAKİLER	Askeri Kışla Teçhizatları	İSTANBUL
PAGATEL SİSTEM	Taşınabilir Askeri Muhabere Sistemleri	İZMİR
TÜRK TIPSAN	Parenteral Solüsyon ve BİO Ürünler	ANKARA
MENSAN	Silah, Mühimmat ve Askeri Techizat	ANKARA